

KOVide kliimakava ettepanekud

Ettepaneku esitaja	Ettepanek	Seisukoht
Haapsalu LV	Tiitelleht: vahetada Haapsalu vana vapp uue vastu	Vahetatud
	Lk 8. Sõnastada ümber esimene lause, sest maakond ise algab lähemalt. Või kuidagi muud moodi sõnastada.	Sõnastust parandatud
	Lk 9. Parandada viienda lõigu sõnastust. Selguse mõttes võiks peamised siirutajad nimetada, kes on puugid, sääsed vm kahetiivalised. Peamiseks probleemiks on ikkagi puugihaigused. Peaaegu kõik inimesed, kes elavad või käivad looduses, on mingil ajal põdenud puukburellioosi ja väga paljud ka entsefaliiti.	Sõnastust parandatud
	Lk 10. Märkus tabel 3 pealkirja kohta: Ei ole KOKS § 6 kohaselt omavalitsuste ülesanne. Analüüsitakse üldplaneeringu koostamise käigus, mille koostamisel võetakse arvesse kõiki Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaameti ja Maa-ameti poolt registreid ja kaardirakendusi. Kõik 3 Läänemaa omavalitsust koostavad või uuendavad üldplaneeringut. Lääne-Nigula ÜP kehtestatud, Haapsalu ÜP valmis vastu võtmiseks, Vormis ÜP korrektuur teostamisel. Üldplaneering sisaldab ka looduskeskkonna valdkondade analüüsi, mis on ÜP kirjeldavas osas + üldplaneeringu KSH-s ja Üldplaneeringuga seoses tehtud keskkonnateemalistes uuringutes.	Tabel 3 väited tulenevad KIK metoodikast ning ei kohusta omavalitsust neid täitma, vaid hindama, kas nende väidetele on omavalitsus tähelepanu pööranud.
	Lk 10. Märkus tabel 3 osas. Esimene väide kehtib Haapsalu linna kohta, sest kõik sellised kohad on teada ning mis on keskkonnaregistris, on enamasti likvideeritud. Haapsalus on uued reovee puhastusseadmed. Haapsalu linnastus on laiendatud ja rekonstrueeritud veevärgi- ja kanalisatsioonitrassid. Uuemõisas puhastusseadmed likvideeritud. Linnastus on kolme asula peale jäänud 2 katlamaja. Hulgaliselt nõuka aegseid katlamaju on lammutatud või ümber ehitatud muul otstarbel, kirikuks, elamuks vms. Ka teistel tiheasustusaladel on katlamajad leidnud uue otstarbe. Linnastu kaks katlamaja on plaanis omakorda võimalusel ühendada. Selleks teeb Haapsalu linn detailplaneeringut, et viia katlamajad pikemas perspektiivis elumupiirkondadest välja Haapsalau tööstusalale. Herjava reostuskoormuse osas on olnud kaebusi, kuid Keskkonnainspeksioon ja omavalitsus pole siiski kohapeal käies ja proove võttes keskkonnakahju	Väidet parandatud.

	<p>tuvastanud. Ehitustegevusest tingitud keskkonnakahjude üle teevad järelevalvet Keskkonnaamet ja Haapsalu Linnavalitsus. See on igapäevatöö. Kui selline keskkonnakahju tekib, siis tehakse ettekirjutus, mis võib lõppeda trahvi ja ehitise lammutamise nõudega.</p> <p>Linnutada tabelis „JAH“ lahter.</p>	
	<p>Lk 10. Märkus tabel 3 teise väitekohta: Ei usu Vormsi EId. Kõikidel omavalitsustel on juurdepääs EELIS-esse ja neid andmeid kasutatakse detail- ja üldplaneeringute koostamisel. Kuna kõik omavalitsused tegelevad praegu üldplaneerimisega, siis on tõenäoline, et andmeid ka kasutatakse. Vastavat registrit peetakse riiklikul tasandil. Omavalitsus ainult kasutab seda.</p>	<p>Vormsi vastus: See info on eneseanalüsi ankeedist. Vormsi VV-I paraku ei ole hetkel inimest, kes EELIS jälgiks ja oskaks otsuseid ettevalmistades arvesse võtta.</p>
	<p>Lk 10. Märkus tabel 3 kohta: Haapsalu JAH. Üldplaneeringu koostamise alustamisel tegime Lääne-Nigula vallale ettepaneku teha ühiseid uuringuid – müra, ettevõtlus, liikuvus jms. LN ei soovinud neid uuringuid teha osaleda.</p>	<p>Väidet parandatud.</p>
	<p>Lk 10. Märkus tabel 3 kohta: Võõrliikide tõrje on Keskkonnaameti haldusalas. Linna munitsipaalmaadel pole võõrliike tuvastatud. Munitsipaalmaade register on olemas.</p> <p>Küll aga on linna teadmisel võõrliikide tõrjega tegeletud Haapsalu halduspiirides, sh linna maadel ja Matsalu rahvuspargis, nt šaakali tõrje jahimeeste poolt. Linna maad on antud lepinguga jahiseltsile kasutada.</p>	<p>Väidet parandatud.</p>
	<p>Lk 11. Teise lõigu sisu on vastuolus tabel 3 väitega, eelkõige Vormsi osas.</p>	<p>Väide vajab Vormsi poolt täpsustamist.</p>
	<p>Lk 11. Kolmas lõik: Mitte puuduvad, vaid puudub vajadus, sest see pole KOKS § 6 kohaselt kohaliku omavalitsuse ülesanne. Omavalitsusüksuse ülesanded ja pädevus</p> <p><i>(1) Omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada vallas või linnas sotsiaalteenuste osutamist, sotsiaaltoetuste ja muu sotsiaalabi andmist, eakate hoolekannet, kultuuri-, spordi- ja noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, ruumilist planeerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla või linna teede ehitamist ja korrashoidu, kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.</i></p>	<p>Sõnastust täpsustatud.</p>
	<p>Lk 10. Kuues lõik: Haapsalus on küll kõik kaardistatud.</p>	<p>Lõik käsitleb kõiki kolme</p>

	<p>On teada hooned, mis vajavad lammutamist. Enamus neist on lammutatud, nt üle 30ne hoone endises Kilti sõjaväelinnakus, erinevad tootmishooned Uuemõisas, eraisiku valduses olevad end tootmishooned Grimmi holmil Haapsalus jne. Peaaegu et ei ole märkimisväärselt midagi enam lammutamata. Jäänud on kuni 4 munitsipaalhoonet. Kuuse 1 asuv koolimaja Haapsalus on järgmisena lammutatavate objektide nimekirjas, 2 laohoonet ja 1 muu hoone Rohuküla külas. Kõik need hooned on linnal kenasti arvel ja seisukord teada. On olemas munitsipaalmaade kaardirakendus, kust kaudu saab hoonele klikkides tutvuda ka hoonete andmete ja seisukorraga. Lisaks on rahandusministeeriumis minuomavalitsus.ee andmed, st ka tabel munitsipaalhoonete seisukorrast, mida igal aastal üle vaadatakse.</p> <p>Riigimaadel on 2 tühja mahutit Rohuküla ja Nõmme külades, end radarijaam Nõmme külas. Jääkreostuse alad on kaardistatud. Neid on teadaolevalt hetkel 1-Rohuküla külas ohtlike jäätmete likvideerimise plats. Lisaks on üks vanarehvide mägi Uuemõisas riigimaal.</p> <p>Keskkonnakahju kahtlusega juhtumid on olnud menetluses Keskkonnainspeksioonis, kuid enamikul juhtudel pole keskkonnakahju tuvastatud. Põhjavee reostuse osas vajab uuringut end sõjaväelennuvälja ja selle lähiala ala Kilti külas, Haapsalu linnas. Tegemist on riigimaaga, mis onkaitseministeeriumi haldusalas.</p>	<p>omavalitsust ühiselt ning lõigu lõpus tõdetakse, et piust on veel jäänud. Lõiku ei täienda.</p>
	<p>Lk 12: Esimene lõik: Kehtiva Veeseaduse ja EL direktiivides sätestatu kohaselt ei ole Herjavasse võimalik reoveekogumisala moodustada.</p> <p><i>§ 101. Reoveekogumisala moodustamine põhjaveekihi kaitstuse ja reoveekogumisala koormuse järgi</i></p> <p><i>(2) Keskmiselt kaitstud põhjaveega piirkonnas tuleb moodustada reoveekogumisala, kui ühe hektari kohta tekkiv koormus on 15 inimekvivalenti või suurem.</i></p> <p>Herjavas on keskmiselt kaitstud põhjavesi kuid reostuskoormus on 7 ie-d. Pool elanikkonda oleks juurde vaja! Keskkonnaministeerium on mitmel korral keeldunud Herjavasse reoveekogumisala moodustamisest.</p> <p>Ehk oleks lahenduseks kui kliimakavast tuleks ettepanek mitte edasi uurida, vaid muuta Veeseadust ja kas või EL direktiivi, et Herjava taolised asulad saaks liita Haapsalu-Uuemõisa reoveekogumisalaga. Asulate vahekaugus Uuemõisa reoveekogumisalast kuni Herjava end aianduskooperatiivide piirini on a 2 km.</p>	<p>Lõigu sõnastust on täiendatud.</p>

	Lk 13. Muuta punkt 4 sõnastust: ... ja roostunud.	Sõnastust parandatud.
	Lk 13. Punkt 7: Mitte üheski uuringus ei kajastu, et Vööla mere ette ehitati 1965. a tamm, mis pani kinni veeliikluse. Seal on kaks truupi mille läbilaskevõime väike. Tammi on a 1 km. Vöölast Hara poole kaardil näha. Kui tamm lammutada, saaks veed liikuma tormide korral, sarnaselt nagu oli enne tammi ehitamist. Noarootsi poolsaarele viiv maantee olevat olnud küll siis üle ujutatud ja kohati veetulvaga ära viidud, kuid selle teelõigu saaks teha ka sillana. Info pärineb suuresti Noarootsi kauaaegselt vallavanemalt ja ühtlasi kohalikult elanikult Ülo Kalm'ult.	Käsolev punkt sellises sõnastuses on kirjas Lääne-Nigula valla arengukavas, seega ei paranda ka selles dokumendis sõnastust.
	Lk 13. Punkt 8: Täiendada sõnastust ... Munitsipaal- ja riigimaadel. Erasikutele ei saa sellist kohustust panna. Metsakorralduskava pole enam kohustuslik koostada. Tänapäeval on Metsaportaali Keskkonnaregistris, mis asendab neid omaaegseid kavasid. Saab soovida, et RMK metsade majandamine toimiks avalike metsamajanduskavade alusel. Erasektorilt sellist kava nõuda ei saa.	Sõnastust parandatud.
	Lk 13. Punkt 9: Et rajada, selleks tuleb muuta seadusandlust. Eelpool juhtisin tähelepanu Veeseadusele. Mereäärsed suvila- ja elurajoonid ei ole meil kahjuks alaliste elanikega asustatud üle 15 ie Herjava piirkond on neist kõige rahvarohkem, kuid sealgi ainult 7 ie-d. Erand kehtib ainult keskmiselt kaitstud põhjaveega aladele. Haapsalu läänepoolsed rannaalad on aga kaitsemata põhjaveega. Lahendus on heitvee kogumine kinnistesse mahutitesse või paigaldada biopuhasti.	Sõnastust parandatud. Lisatud 10. Punkt.
	Lk 13. Tegevuskava tabelis kustutada kolm esimest punkti. Teemat käsitletakse üldplaneeringus. Loodus- ja muinsuskaitsealustes parkides ja kogu linna haljasaladel on olemas planeeringud, ehitusprojektid ja maastuikuhoolduskavad. Paralepa metsadesse tuleb kohalik kaitseala, kus määratletud ka maa kasutamise- ja kaitse tingimused. Hooldus on tagatud Haapsalu Linnahooldus OÜ poolt koostatud hoolduskavaga.	Punkt eemaldatud.
	Lk 17. Esimene lõik. Väga oluline probleem! Haapsalus	Lõigu sõnastust täiendatud.

	<p>on olemasolevad veevõtukohtad kaardistatud. Paljud vajavad veel rekonstrueerimist. Iga arendusalale on vaja põhimõtteliselt ehitada uus veevõtukoht. Nii erasektor kui ka KOV vajaksid riiklikul tasandil toetust (toetusmeedet) tuletõrjeveevõtukohtade väljaehitamiseks hajaasustuse piirkonnas.</p>	
	<p>Lk 18. Tegevuskava esimene punkt: Puudu jääb motivatsioonist, hakata vabatahtlikuks päästjaks. VPK-des tegutsevad üksikud inimesi, kuigi nimekirjas rohkem. Enamasti puudub hea koostöö Päästeametiga. Kui pressis ja valitsuse tasandil peetakse VPK tegevust justkui oluliseks, siis tegelikkuses see ei kajastu.</p> <p>Enamik vabatahtlike päästjaid ei saa olla valves töökohustuste tõttu, kuna töötatakse kodukohast eemal Eestis või koguni välismaal.</p> <p>Ettepanekud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vabatahtlik päästja võiks olla mobiilne. Kui Läänemaa vabatahtlik töötab näiteks objektil Tartumaal, siis oleks tal võimalus osaleda vabatahtlike tegevuses neil päevil Tartumaal. Ehk, et on olemas mingi äpp, kus vabatahtlik teeb ennast aktiivseks ja teda saab äpi kaudu kaasata päästetööle mistahes Eestimaa otsas. 2. Vabatahtlik päästja peaks saama päästetööl osaletud aja eest ja oma sõiduki kasutamise eest, millega sõidetakse komandosse, et minna päästetööle, rahalist kompensatsiooni. Elutähtis teenus ei saa tänapäeval toimida vabatahtlikku tegevust väärtustamata, päästja isiklikel kuludel ning pere arvelt. 	<p>Lisasin ühe üldisema punkti, sest liiga spetsiifiline sõnastus väljub kliimakava kontekstist.</p>
	<p>Lk 18. Teine punkt. Toetusmeetmete välja töötamine riiklikul tasandil!</p>	<p>Sõnastust parandatud.</p>
	<p>Lk 19. Tegevuskava punkt 1 täiendamine ... ja motivatsiooni ...</p>	<p>Sõnastust parandatud.</p>
	<p>Lk 19. Tegevuskava punkt 5 parandmine: 2009-2020 kavast oli Herjava korrektselt sees, kahe lahendusena. Nii liitmine Haapsalu-Uuemõisa reoveekogumisalaga kui ka eraldi.</p> <p>2020 on tegevus on kavast välja võetud, kuna Eesti vabariigis kehtivate seaduste ja EL direktiivi kohaselt ei ole võimalik Herjavasse reoveekogumisala moodustada elanike vähesuse tõttu. Kui elanikkond kasvab kunagi vähemalt poole võrra, siis saab teha ka Herjava ÜVK</p>	<p>Sõnastust parandatud.</p>

	<p>arengukava.</p> <p>Täna saab Herjava vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamiseks toetust p 6 nimetatud hajaasustuspiirkonna rahastamise abi. Kui ÜVK kehtiks, siis sealsed elanikud hajaasustuse programmist toetust ei saaks. Reaalne võimalik reostus oleks oluliselt suurem. Praegu on enamikel alalistel elanikel nõuetekohaselt rajatud puhastusseadmed.</p>	
	Lk 20. Tabel 6 kuues väide: Haapsalu – JAH. Kajastub üldplaneeringus ja üldplaneeringu KSH-s. Kodulehel üleval Haapsalu/planeeringud.	Tabelit parandatud.
	Lk 20. Tabel 6 seitsmes väide: Haapsalu- JAH. Eelpool kirjeldatud. Probleemid on end sõjaväe territooriumidel. Enamasti riigi maad ja riigi hallata. Omavalitsus on korraldanud enamike lagunenud hoonete lammutustööd ka riigimaal, eeldusel, et need maad antakse edaspidi ka detailplaneeringu kohaselt munitsipaalomandisse. Seda aga pole tehtud. Kiltsi tööstuala arenduse näide. Seega rohkem riigi maadel kolemajade lammutamise linn ei panusts.	Tabelit parandatud.
	Lk 21. Kolmas lõik: Tabelis oli, et pole kliimamuutustega arvestatud.	Tabelit parandatud.
	<p>Lk 21. Kolmas lõik: Nii on. Haapsalus on teemaks olnud nn soojasaared seoses Posti tänava ehitamisega. Soojasaarte vältimiseks linna peatänaval, kus liigub jalgsi kõige rohkem inimesi asendati rekiga tänavakate kividega. Enne asfalt. Muid suuri soojasaarte alasid nagu polegi. Avalikud parklad on suhteliselt väikesed ja liigendatud. Tänavad on ääristatud puudega. Reki korral puud enamasti asendatakse.</p> <p>Kuna Posti tänav sai enne ÜP-d valmis, siis polnud vajadust seda teemat enam ÜP-s kajastada.</p> <p>On veel mõned parklad kaubanduskeskuste ees. Haapsalu kaubamaja ees on samuti parkla asfalt asendatud kiviga.</p> <p>Rannarootsi keskuse taga on suur asfaltplats, aga detailplaneeringus on need tegelikult hoonestusalad.</p> <p>Lk 22: Tegevuste tabel. Lääne-Nigula valla üldplaneering on kehtestatud. Kustutada tegevus.</p>	Sõnastust täiendatud.
	Lk 22. Tegevuste tabel. Täiendada Vormsi kohta käivat infot.	
	Lk 39-41. Grammatilised prasadused.	Parandused tehtud.
	Lk 50. Teine lõik. Täpsustada sõnastust.	Sõnastust täpsustatud.
Lääne-	Dokumendis tehtud grammatilised parandused: lk 8, 9,	Parandused tehtud.

Nigula vald, Sirje Selart	11, 16, 19, 20, 22, 38,39.	
	Lk 19. Lisada Taebla sademeveekraavituse ja dreanaaži hoolduse punkt.	Punkt lisatud.
	Lk 21. Lääne-Nigula ÜP on kehtestatud.	Tegevuskava parandatud.
	Lk 22. Tabel 7 esimene väide.	Vald saatis sellisel kujul väite.
Vormsi vald	Lk 7. Tabel 1: CO2 valdkonna indikaatorite juures puudub põllumajanduse -metsanduse mõjudest (nt raie, kündmine) tuleneva heite kogus. Kas seda ei hinnata?	Tabel tuleneb KIK metoodikast.
	Lk 8. Esimene lõik: parandatud Vormsi elanike arvu.	Sõnastust parandatud.
	Lk 9. Lisatud puuduv sõna „Arvu“.	Sõnastust parandatud.
	Lk 9. Lisatud lause: Saarelist elu võivad takistada, samuti meretaseme langused ja sellest tulenev laevateede sügavuse langemine kriitilise piirini.	Sõnastust parandatud.
	Lk 11. Asendada Keskkonnainspeksioon Keskkonnaametiga.	Sõnastust parandatud.
	Lk.12: Neljas lõik: looduskaitseala on üks kaitseala tüüp. Kaitstavad alad on veel maastikukaitseala ja rahvuspark.	Sõnastust täiendatud.
	Lk 12. Viies lõik: täiendada sõnaga „saarvald“.	Sõnastust parandatud.
	Lk 13. Tegevuste nimistusse lisada järgmine punkt: Tõsta teadlikkust keskkonnasäästliku põllumajanduse tehnoloogiate osas, sh võtted süsiniku sidumiseks, tuule- ja veeerosiooni takistamiseks ning kuumakahjustuste vältimiseks.	Punkt lisatud.
	Lk 13. Täiendada viimast tegevust sõnaga „tööstusaladele“.	Sõnastust täiendatud.
	Lk 15. Parandada Vormsi elanike arvu.	Sõnastust parandatud.
	Lk 16. Täiendada viimast tegevust sõnaga „Läänemaa“.	Sõnastust täiendatud.
	Lk 18. Esimene lõik. Täiendada sõnastust järgmiselt: ... Vormsil ka merepäästele ohututest slippidest jms. merele pääsu võimalustest	Sõnastust täiendatud
	Lk 18. Lisada järgmine lõik: Vormsi saarel raskendab elanikkonna toimetulekut igasuguse kriisiga, s.h. otsingutegevused ja kriisikommunikatsioon, erinevate mobiilsideoperaatorite poolt pakutav mobiililevi, mis ei kata rahuldava kvaliteediga märkimisväärset suurt osa saarest. Olukorda parandab täiendavate mastide lisamine, mis vähendab ka toimekindluse riske olukorras, kus ainuke olemasolev sidemast Hullois langeb rivist välja.	Lõik lisatud.

	Lk 18. Viimast lõiku täiendada sõnastusega: „... ja Covid-19 pandeemiaga“.	Sõnastust täiendatud.
	Lk 19. Esimese punkti sõnastust täiendada sõnadega „ranniku“ ja „taristu“.	Sõnastust täiendatud.
	Lk 19. Lisada tegevuste hulka järgmine punkt: Vormsile kahe täiendava mobiilsidemasti rajamine.	Punkt lisatud.
	Lk 19. Viimast tegevuse punkti täiendada sõnaga „side“.	Sõnastust täiendatud.
	Lk 21. Esimene lõik: lisada, et 2022. A algatati uus üldplaneering.	Sõnastust täiendatud.
	Lk 22. Täiendada esimest lõiku järgmiselt: ... ning põllumaade jätkusuutliku majandamise ...	Sõnastust täiendatud.
Lääne-Nigula, Remi Treier	Lk 10. Tabel 3: Kuidas siis Vormsil see ülevaade puudub, kui kõik KOV-id saavad kasutada EELIST?	Vormsi vastus: See info on eneseanalüüsi ankeedist. Vormsi VV-I paraku ei ole hetkel inimest, kes EELIST jälgiks ja oskaks otsuseid ettevalmistades arvesse võtta.
	Grammatilised parandused: lk 12, 15, 16, 18, 22, 38, 40	Parandused tehtud.
	Lk 14. Tabel 4: Kust kohast andmed pärinevad? Lääne-Nigula võiks olla ka JAH all	Kevadel Lääne-Nigula saatis oma tabeli, kus oli just selline jaotus. Olen nõus, et mõnes kohas võiks tõsta teise lahtrisse. Vajab arutamist!!!
	Lk 17: Kolmas väide: Tekib küsimus, kas siin on arvestatud linnaga või kogu KOV-iga (tiheasustus + hajaasustus)?	Siin on arvestatud tiheasustusala.
	Lk 17. Neljas väide: Mis tähendab piisav? Seda võiks olukorra hinnangus lahti kirjutada, et oleks arusaadavam. Muidu tekivad mõtted, nagu piisav, et ei lange alla nulli või piisav, et oleme võimelised seal töötama jne.	
	Lk 17: Seitsmes väide: Miks ta siis meil ei ole? Pääste ja kiirabi on ju olemas. Sama lk 22	Kevadel Lääne-Nigula saatis oma tabeli, kus oli just selline jaotus. Olen nõus, et mõnes kohas võiks tõsta teise lahtrisse. Vajab arutamist!!!
	Lk 20. Tabel 6. Esimene väide: Nii ebapädevad me ei ole, Vormsi vast ka mitte. Kust kohast see info võeti? Allolev tekst tuleks ka siis vastavusse viia.	Kevadel Lääne-Nigula saatis oma tabeli, kus oli just selline jaotus. Olen nõus, et mõnes kohas võiks tõsta teise lahtrisse. Vajab arutamist!!!

	Lk 20. Kolmas väide: See vajadus on pigem linnas, kui maapiirkonnas. Vormsi ka siis ära mainida. Samuti allolev tekst vastavusse viia.	
	Lk 20. Viies väide: Tõsta Lääne-Nigula „JAH“ lahtrisse.	Parandused tehtud.
	Lk 20. Kuues väide: Vajadusel arvestatakse. Oleneb konkreetsest planeeringust.	Nihutasin Lääne-Nigula „JAH“ kasti.
	Lk 21. Viimane lõik: Ei lähe tabelis olevaga kokku	Haapsalu on lisanud omapoolsed täiendused.